

ภาควิชาวิทยาาระบบบดเคี้ยว

ประวัติความเป็นมาของภาควิชาวิทยาาระบบบดเคี้ยว

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งในขณะนั้นใช้ชื่อในการก่อตั้งว่า “คณะทันตแพทยศาสตร์พญาไท” โดยมีการเรียนการสอนในระดับปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิตหลายสาขาวิชา ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ วิชาทันตกรรมบดเคี้ยวได้ดำเนินการสอนรวมไปกับวิชาทันตกายวิภาคศาสตร์ภายใต้ความรับผิดชอบของภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ โดยมี ผศ.ทพญ.เพ็ญศรี สุทธิสารสุนทร หัวหน้าภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์เป็นผู้สอนวิชาทันตกรรมบดเคี้ยวในขณะนั้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ คณะทันตแพทยศาสตร์ได้เชิญ รศ.ทพ.สมนึก พูนทรัพย์ หัวหน้าภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยว คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาเป็นอาจารย์ช่วยสอนในวิชาทันตกรรมบดเคี้ยวเป็นระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปี จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ รศ.ทพ.สมนึก พูนทรัพย์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้วยเหตุนี้ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ จึงได้มอบหมายให้ ศ.คลินิกเกียรติคุณ ทพญ.ชัชวีร์ สุชาติลัมพงค์ รับผิดชอบการสอนวิชาทันตกรรมบดเคี้ยวและทันตกายวิภาคศาสตร์ โดยมี รศ.ทพ.สมนึก พูนทรัพย์ เป็นผู้ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในด้านการบริหารงานและการสอนวิชาทันตกรรมบดเคี้ยว ทั้งนี้ท่านได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนารากฐานทางทันตกรรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสาขาทันตกรรมบดเคี้ยว และนำผลความรู้ที่ได้ไปรักษาผู้ที่มีปัญหาาระบบบดเคี้ยว อ้าปากไม่ได้ ฟันสึก อากาโรอื่นที่เกิดขึ้นกับใบหน้าและข้อต่อขากรรไกร ท่านได้ให้คำแนะนำกับคณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยว โดยฝากให้ ศ.คลินิกเกียรติคุณ ทพญ.ชัชวีร์ สุชาติลัมพงค์ และ ศ.คลินิก ทพญ.ณัฏฐา อัครวรฤทธิ ช่วยผลักดันและดูแลการจัดตั้งภาควิชา ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก รศ.ทพญ.นิสา เจียรพงศ์ คณบดี และ รศ.ทพญ.จันทร์เพ็ญ เบ็ญกุล หัวหน้าภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ ในสมัยนั้นเป็นอย่างดี

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้พิจารณาเห็นว่าสมควรแยกวิชาทันตกรรมบดเคี้ยวและทันตกายวิภาคศาสตร์ ออกจากภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา และเป็นการพัฒนาเนื้อหาวิชาของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องและต่อเนื่องอย่างสมบูรณ์ จากการปรับปรุงหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตจึงทำให้คณะฯ เห็นความสำคัญและพิจารณาให้จัดตั้ง “หน่วยทันตกรรมบดเคี้ยว” ขึ้นเพื่อรับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาทันตกรรมบดเคี้ยวและทันตกายวิภาคศาสตร์ โดยมี ศ.คลินิกเกียรติคุณ ทพญ.ชัชรี สุชาติล้ำพงศ์ เป็นผู้รับผิดชอบ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ คณะทันตแพทยศาสตร์ ได้ดำเนินการตั้งหน่วยทันตกรรมบดเคี้ยวเป็น “โครงการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยว” โดยมี ศ.คลินิกเกียรติคุณ ทพญ.จุไร นาคะปักษิณ หัวหน้าภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ในขณะนั้น ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยว และมีการบรรจุบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพื่อปฏิบัติงานต่างๆ ภายในโครงการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยว โดยมีอาจารย์ประจำ จำนวน ๖ คน พยาบาล จำนวน ๑ คน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ได้รับการจัดสรรจากทันตแพทย์คู่สัญญาสำหรับสาขาขาดแคลน จำนวน ๕ คน เป็นอาจารย์ของภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ที่โอนย้ายเข้ามา จำนวน ๑ คน และเป็นอาจารย์ของภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ที่จะต้องโอนเข้าภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยวเมื่อภาควิชาจัดตั้งเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๑ คน จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ โครงการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยว ได้มีการแยกการบริหารงานออกจากภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ชั้น ๕ อาคาร ๑ ขณะนั้นมีอาจารย์ในสังกัดจำนวน ๕ คน ซึ่งโครงการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยวได้ส่งอาจารย์ในสังกัดศึกษาต่อต่างประเทศเพื่อพัฒนาความรู้ในสาขาทันตกรรมบดเคี้ยว จำนวน ๒ คน ได้แก่

๑) ผศ.ทพญ.ภาณุเพ็ญ ลิทธิสมวงศ์ ศึกษาต่อประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยทุน ก.พ.

๒) รศ.ดร.ทพ.สมศักดิ์ โมตรีรัตนกุล ศึกษาต่อประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยทุนส่วนตัว

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนในวิชาทันตกรรมบดเคี้ยวและทันตกายวิภาคศาสตร์ยังคงขอความช่วยเหลือจากทันตแพทย์จากกองทันตกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า คณาจารย์ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์และทันตแพทย์เอกชนเพื่อเป็นอาจารย์พิเศษช่วยสอนในวิชาดังกล่าว และในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะทันตแพทยศาสตร์ได้มีการจัดทำหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของกระทรวงสาธารณสุขและทบวงมหาวิทยาลัยสาขาต่าง ๆ ในโครงการพัฒนาทันตบุคลากรทั้งในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและระดับมหาบัณฑิต ด้วยเหตุนี้ สาขาวิทยาระบบบดเคี้ยวจึงเป็นสาขาหนึ่งที่ได้รับการอนุมัติให้เปิดหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและระดับมหาบัณฑิตตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เพราะความจำเป็นในการจัดการให้บริการทันตกรรมผู้สูงอายุได้เข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีภาควิชาที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนในวิชาทันตกรรมบดเคี้ยว

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ศ.คลินิก ทพญ.ณัญญา อัครวรฤทธิ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยว ซึ่งในขณะนั้นมีบุคลากรสาย ก จำนวน ๗ คน สาย ข จำนวน ๑ คน และสาย ค จำนวน ๑ คน อาจารย์ทุกท่านรับผิดชอบภาระงานภายในโครงการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยวเป็นอย่างดี และช่วยเหลืองานส่วนกลางของคณะทันตแพทยศาสตร์โดยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยคณบดี คณะกรรมการบริหารงานต่างๆ ทั้งนี้ยังมีความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ดีกับ Prof. Robert L. Merrill (Visiting Professor) University of California at Los Angeles ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยมหิดลได้เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และได้มีการปรับโครงสร้างของส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้คณะทันตแพทยศาสตร์จึงได้มีการปรับโครงสร้างของหน่วยงาน ภาควิชาและคลินิกต่าง ๆ โดยมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ ๔๔๑ (๗/๒๕๕๓) เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้อนุมัติให้โครงการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมบดเคี้ยวจัดตั้งเป็นภาควิชาโดยมีชื่อว่า “ภาควิชาวิทยาระบบบดเคี้ยว (Department of Masticatory Science)”

สถานที่ตั้งเดิม

๑. ชั้น ๕ อาคาร ๑

สถานที่ตั้งปัจจุบัน

๒. ชั้น ๔ อาคารศูนย์การเรียนรู้และนันทนาการ

ชั้น ๑๕ อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๕๐ พรรษา

หัวหน้าภาควิชาท่านแรก

ศ.คลินิก ทพญ.ณัฐยา อัครวารฤทธิ์

หัวหน้าภาควิชาท่านปัจจุบัน

รศ.ดร.ทพ.สมศักดิ์ ไมตรีรัตนกุล

จำนวนบุคลากรในอดีต

สายวิชาการ จำนวน ๑๐ คน

๑. ศ.คลินิกเกียรติคุณ ทพญ.จุไร	นาคะบักฉิน
๒. ทพญ.พนมพร	วีรสาร
๓. ทพญ.กาญจนา	กาญจนาทวีวัฒน์
๔. ทพญ.พรรณมาศ	เอี่ยมอำนวยสุข
๕. ผศ.ทพญ.ภาณุเพ็ญ	สิทธิสมวงศ์
๖. ทพ.วสันต์	อมรสังข์
๗. อ.ทพญ.รชยา	จันทวลากร
๘. อ.ทพญ.นันทินี	นันทวณิชย์ แสงไฟ
๙. อ.ทพ.ณัฐพงศ์	สิรินทวัฒน์
๑๐. ทพญ.รสวันต์	อัครพลังกุล
๑๑. ทพ.พลกร	บูรณะประเสริฐสุข

สายสนับสนุน จำนวน ๖ คน

๑. นางจรรุวรรณ	โพธิ์พรม
๒. นายอนันต์	วิจิตรวรงค์
๓. นางสาวสุมล	สร้อยมาลี
๔. นางลัดดาวัลย์	โสภณพินิจ
๕. นางสาวสาวิธา	ยอดเสาศี
๖. นางสาวอังคณา	อยู่สุข

จำนวนบุคลากรในปัจจุบัน

สายวิชาการ จำนวน ๘ คน

๑. ศ.คลินิก ทพญ.ณัฐยา	อัครวารฤทธิ์
๒. รศ.ดร.ทพ.สมศักดิ์	ไมตรีรัตนะกุล
๓. ผศ.ทพญ.สุนี	พงศ์โรจน์เฟา
๔. ผศ.ทพ.ธีช	อิทธิกุล
๕. อ.ดร.ทพญ.นามรัฐ	ฉัตรไชยยันต์
๖. อ.ดร.ทพ.ชูเกียรติ	วชิรลาภไพฑูรย์
๗. ทพญ.ณัฐกานต์	อ้อศิริลักษณ์
๘. ทพญ.สุภาวดี	จริยะสกุลโรจน์

สายสนับสนุน จำนวน ๑ คน

๑. นางสาวเจ็ดฉวี	กิตติกุลพันธ์

